

KOPAONIČKA ŠKOLA
PRIRODNOG PRAVA
SLOBODAN PEROVIĆ

Universitas Iuris
Naturalis Copaonici

SUDSKI POSTUPAK - PRAVDA I PRAVIČNOST

Zbornik radova 35. Susreta
Kopaoničke škole prirodnog prava
Slobodan Perović

MEĐUNARODNA NAUČNA
KONFERENCIJA

Beograd, 2022. | Tom III

35.
godina

Projekti i publikacije Kopaoničke škole prirodnog prava predstavljaju poseban interes za UNESCO jer one nesumnjivo doprinose unapređenju ljudskih prava i jačanju Međunarodnog prava. Njihov cilj u potpunosti odgovara tekućem procesu reformi ljudskih prava u okviru sistema OUN.

(Iz obrazloženja Odluke UNESCO o dodeli pokroviteljstva Kopaoničkoj školi prirodnog prava od 6. juna 2005.)

KOPAONIČKA ŠKOLA PRIRODNOG PRAVA – SLOBODAN PEROVIĆ
KOPAONIK SCHOOL OF NATURAL LAW – SLOBODAN PEROVIĆ

Universitas Iuris Naturalis Copaonici

35. Susret

35th Meeting

**SUDSKI POSTUPAK
– PRAVDA I PRAVIČNOST
COURT PROCEEDINGS
– JUSTICE AND FAIRNESS**

Zbornik radova 35. Susreta Kopaoničke škole prirodnog prava

– Slobodan Perović

Proceedings of the 35th Meeting of Kopaonik School of Natural Law

– Slobodan Perović

MEĐUNARODNA NAUČNA KONFERENCIJA
INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE

Kopaonik, 13. – 17. decembar 2022

Kopaonik, 13 - 17 December 2022

Tom III/Volume III

Beograd, 2022

SUDSKI POSTUPAK – PRAVDA I PRAVIČNOST
COURT PROCEEDINGS – JUSTICE AND FAIRNESS

Zbornik radova 35. Susreta Kopaoničke škole prirodnog prava – Slobodan Perović
Proceedings of the 35th Meeting of Kopaonik School of Natural Law – Slobodan Perović

Međunarodna naučna konferencija, 13. – 17. decembar 2022.

International Scientific Conference, 13 - 17 December 2022

Izdavač/Publisher

Kopaonička škola prirodnog prava – Slobodan Perović
Patrijarha Gavrila 12, Beograd

E-mail: office@kopaonickaskola.rs

www.kopaonikschool.org

Glavni i odgovorni urednik/Editor-in-Chief

JELENA S. PEROVIĆ VUJAČIĆ

Predsednik Kopaoničke škole prirodnog prava – Slobodan Perović
President of the Kopaonik School of Natural Law – Slobodan Perović

Sekretar/Secretary

Andrea Nikolić

Uređivački odbor/Editorial Board

Prof. dr Đorđe Đorđević, Prof. dr Nataša Delić, Dr Hajrija Mujović, Mr Gordana Petković, Prof. dr Edita Kastratović, Dr Božidar Otašević, Prof. dr Milan Škulić, Prof. dr Olga Cvejić-Jančić, Prof. dr Dobrosav Milovanović, Prof. dr Zoran Lončar, Dr Christa Jessel-Holst, Prof. dr Dragor Hiber, Akademik prof. dr Zoran Rašović, Prof. dr Nikola Mojović, Prof. dr Nina Planojević, Prof. dr Gordana Ilić-Popov, Akademik prof. dr Mirko Vasiljević, Dr Dragiša Slijepčević, Miroslav Nikolić, Jasminka Obućina, Dr Vladimir Čolović, Dr Mirjana Glintić, Prof. dr Jelena S. Perović Vujačić, Dr Thomas Meyer, Dr Nataša Hadžimanović, Akademik prof. dr Vitomir Popović, Prof. dr Stojan Dabić, Predrag Trifunović, Prof. dr Ljubinka Kovačević, Dimitrije Milić, Prof. dr Sanja Danković Stepanović, Dr Đorđe Krivokapić, Andrea Nikolić, Prof. dr Gordana Stanković, Prof. dr Rodoljub Etinski, Akademik prof. dr Radovan Vukadinović, Dr Jelena Vukadinović Marković, Prof. dr Gordana Vukadinović, Prof. dr Saša Bovan, Prof. dr Vladan Petrov

Međunarodni naučni odbor/International Scientific Committee

Xavier Blanc-Jouvan (Professor emeritus at the University of Paris I Panthéon-Sorbonne, France), Rajko Kuzmanović (President of the Academy of Sciences and Arts of Republika Srpska, Bosnia and Herzegovina), Prof. dr Gian Antonio Benacchio (University of Trento, Italy), Prof. dr Francesca Fiorentini (University of Trieste, Italy), Zoran Rašović (Montenegrin Academy of Sciences and Arts, Montenegro), Vlado Kambovski (Macedonian Academy of Sciences and Arts, North Macedonia), Prof. dr Aleksandra Maganić (Faculty of Law, University of Zagreb, Croatia), Dr Mateja Durovic (King's College London, UK).

Kompjuterska obrada/Pre-print

Miodrag Panić

Dizajn korica/Cover design

Uroš Živković

Tiraž/Number of Copies: 500

Štampa/Print

FUTURA, Novi Sad

ISBN-978-86-81956-11-3 (serija) / ISBN-978-86-81956-14-4

Radovi u ovom Zborniku podležu anonimnoj recenziji od strane dva recenzenta. Ocene iznesene u člancima objavljenim u ovom Zborniku lični su stavovi njihovih autora i ne izražavaju stavove uredništva ni institucija u kojima su autori zaposleni. Svi radovi u ovom Zborniku se objavljuju po pozivu, a njihovi autori imaju svojstvo pozvanih predavača na konferenciji.

NEBOJŠA ŠARKIĆ
MLADEN NIKOLIĆ

IZVRŠENJE ČINJENJA, NEČINJENJA ILI TRPLJENJA

Zakon o izvršenju i obezbeđenju u četvrtom delu uređuje izvršenje radi ostvarivanja neovčanog potraživanja. Tu su predviđeni sledeći delovi razvrstani u glave: sudski penali, predaja pokretnih stvari, ispražnjenje i predaja nepokretnosti, izvršenje činjenja, nečinjenja ili trpljenja, izvršenje odluka u vezi sa porodičnim odnosima, izvršenje radi vraćanja zaposlenog na rad, izvršenje odluka o deobi suvlasničke stvari, te izdejstvovanje izjava volja. Radi se o specifičnim načinima sprovođenja izvršenja koja proističu iz delikatnih životnih odnosa. To je verovatno i razlog zašto se u našoj teoriji relativno malo govori o ovoj oblasti izvršnog prava. Autori su se u ovom članku opredelili za analizu odredaba Zakona o izvršenju i obezbeđenju koje se odnose na činjenje, nečinjenje ili trpljenje upravo zbog toga što regulišu veoma značajna prava fizičkih i pravnih lica ali i stoga što se ove odredbe kasnije impliciraju prilikom izvršenja odluka iz drugih značajnih sporova, pre svega iz porodičnih odnosa, vraćanja zaposlenog na rad i smetanja državnine.

Ključne reči: činjenje, nečinjenje, trpljenje, sud, javni izvršitelj

UVODNE NAPOMENE

Kada se govori o izvršnom postupku u javnosti se uglavnom misli na naplatu novčanog potraživanja i s tim u vezi na zaplenu zarade, prodaju pokretnih stvari ili nepokretnosti. Retko se pomišlja na druge situacije koje su prisutne u svakodnevnom

---

Prof. dr Nebojša Šarkić, profesor Pravnog fakulteta Univerziteta Union, Beograd, e-mail: info@pravnofakultet.rs.

Mladen Nikolić, sudija Privrednog apelacionog suda, e-mail: mladenn1959@gmail.com.

životu u koje spadaju i oni slućajevi u kojima je izvršnom ispravom dužniku naloženo da nešto učini ili ne čini kao i da nešto trpi. Često će biti u pitanju oni slućajevi u kojima neko lice treba da napravi neku stvar, da popravi neku stvar, otkloni nedostatke na građevini, da se uzdrži od nekih radnji ili da uspostavi pređašnje stanje. Za svaki od navedenih slućajeva, Zakon o izvršenju i obezbeđenju,¹ normama u četvrtom delu četvrte glave detaljno je uređio postupak sprovođenja izvršenja. Karakteristika pojedinih izvršenja, osim onih koja se i sprovode tako da se u naravi uspostavi ono stanje koje je naređeno izvršnom ispravom, jeste prinuda koja se na dužnika vrši novćanim kašnjanjem. Nadležnost suda i javnih izvršitelja je kod ovih izvršenja, kao i inaće u Zakonu, jasno razgranićena, tako da sud odlučuje o predlogu za izvršenje i sprovodi izvršenja kojima je predviđeno novćano kašnjanje izvršnog dužnika, dok javni izvršitelji sprovode ostala izvršenja iz ove grupe.

NADLEŽNOST

Osnovno pravilo jeste da se predlog za izvršenje može podneti sudu na ćijem području izvršni dužnik ima prebivalište ili boravište, s tim da kada izvršna isprava prema izvršnom dužniku glasi na nećinjenje ili trpljenje ili kada je izvršni dužnik u obavezi da preduzme radnju koju samo on može preduzeti (nezamenljiva radnja), zakonodavac je uspostavio elektivnu, takozvanu izbirljivu nadležnost, što znaći da je u dispoziciji izvršnog poverioca da može da se obrati predlogom za izvršenje i sudu na ćijem području izvršni dužnik treba da ispuni obavezu po izvršnoj ispravi.²

Treba istaći da je sud, osim što je iskljućivo nadležan da odlučuje o predlogu za izvršenje, iskljućivo nadležan i da sprovodi izvršenje izvršnih isprava koje glase na nećinjenje ili trpljenje ili ako se radi o obavezi preduzimanja radnje koju može preduzeti samo izvršni dužnik.³

RADNJA KOJU MOŽE PREDUZETI I DRUGO LICE

„Izvršenje zamenjivih dela bitno se razlikuje od izvršenja nezamenjivih dela. Zamenjiva su ona dela koja može izvesti svako, ko ima potrebnu stručnu spremu. Ekonomska vrednost takvih dela ne zavisi od lićnosti izvršioca. Naprotiv, dela koja

---

¹ Zakon o izvršenju i obezbeđenju, *Službeni glasnik Republike Srbije*, br. 106/15, 106/16 – autentićno tumaćenje, 113/17 – autentićno tumaćenje, 54/19, 9/20 – autentićno tumaćenje, u daljem tekstu Zakon o izvršenju i obezbeđenju ili zakon.

² Mladen Nikolić, Nebojša Šarkić, *Komentar Zakona o izvršenju i obezbeđenju*, Službeni glasnik, Beograd, 2021, 641–642.

³ V. odredbe ćl. 363 i 364 Zakona o izvršenju i obezbeđenju.

može izvršiti samo određeno lice, bilo zbog prirode samog dela bilo zbog naročitih svojstva i sposobnosti izvršioca, jesu nezamenjiva.⁴

Zakon predviđa isključivu nadležnost javnih izvršitelja za sprovođenje izvršenja radnje koju može preduzeti i drugo lice, što predstavlja deo ukupnog koncepta proširivanja ovlašćenja javnih izvršitelja. Međutim, treba voditi računa o tome koji će javni izvršitelj biti mesno nadležan, što znači da izbor suda za odlučivanje o predlogu za izvršenje podrazumeva i nadležnost javnog izvršitelja imenovanog za područje tog suda. Pod radnjama koje može izvršiti i drugo lice Zakon podrazumeva sve one poslove koji nisu vezani za individualna svojstva izvršnog dužnika, a izvršni dužnik u paricionom roku neće da ih uradi. Tako na primer, ukoliko izvršni dužnik koji je preuzeo ugovornu obavezu da za potrebe izvršnog poverioca obavi određene poslove (obavljanje građevinskih radova na kući izvršnog poverioca, izrada određenog predmeta, opravka određenih stvari i sl.), a to ne učini u roku koji je utvrđen izvršnom ispravom, izvršenje se sprovodi tako što javni izvršitelj ovlašćuje izvršnog poverioca da ih poveri drugom licu da na trošak izvršnog dužnika izvrši tu radnju, ili da je izvrši sam izvršni poverilac.⁵ „Sud izvršenja pre nego što odluči o predlogu za izvršenje utvrđuje da li je radnja koja se traži zamenjiva. Do saznanja se redovno dolazi na osnovu podataka iz izvršne isprave ili, po potrebi, dokazivanjem drugim sredstvima (saslušanjem stranaka, veštačenjem).“⁶

Radi se o situaciji u kojoj izvršni poverilac sam ili preko drugog lica preduzima radnju o trošku izvršnog dužnika, a potom posle preduzete radnje u istom postupku naplaćuje od izvršnog dužnika troškove kojima je bio izložen za preduzimanje konkretne radnje. „Kad je u pitanju ostvarenje radnje koju može izvršiti i druga osoba, predmet izvršenja je zapravo imovina dužnika iz koje će se moći naplatiti troškovi izvršenja te radnje od strane druge osobe ili vjerovnika.“⁷ Bitno je da izvršni poverilac u predlogu za izvršenje naznači primeren rok (zavisi od složenosti radnje) u kome bi radnju obavio on ili preko drugog lica. Veoma je bitno da taj rok postavi realno, jer ukoliko u roku koji je naznačen u predlogu, a koji je posledično određen i u rešenju o izvršenju, ne preduzme radnju sam ili preko drugog lica, izvršni postupak će se obustaviti. Bez obzira na to da li je izvršni dužnik obavezan da unapred predujmi troškove ili je donet zaključak, kojim se na izvršnog poverioca

---

⁴ Srećko Culja, *Građansko procesno pravo Kraljevine Jugoslavije II sveska Vanparnični postupci*, Izdavačko i knjižarsko preduzeće „Geca Kon“, Beograd, 1938, 170.

⁵ M. Nikolić, N. Šarkić, op. cit., 641–642.

⁶ Borivoje Starović, *Komentar Zakona o izvršnom postupku*, Pravo, Novi Sad, 1991, 556.

⁷ Siniša Triva, Velimir Belajac, Mihajlo Dika, *Sudsko izvršno pravo*, Informator, Zagreb, 1980, 146.

prenosi pravo da obavi poslove na račun izvršnog dužnika, izvršni poverilac je u obavezi da započeti posao ili preduzete radnje obavi isključivo u granicama utvrđenim izvršnom ispravom. To podrazumeva da nema odstupanja u kvalitetu, nameni i ceni, kao i da se ponaša kao dobar domaćin, odnosno dobar privrednik, te da ne može na račun izvršnog dužnika obavljati neke druge poslove i preduzimati druge radnje koje nisu predviđene izvršnom ispravom.⁸

Zakonodavac nije propisao način i proceduru u kojoj će izvršni poverilac naplatiti troškove kojima je bio izložen zbog preduzimanja radnji, niti je propisao rok u kome izvršni poverilac, kada on obavi radnju ili je obavi preko drugog lica, može zahtevati isplatu novčanog iznosa na ime troška kome je bio izložen. Mišljenja smo da bi u ovom slučaju bilo potrebno doneti rešenje koje ima dejstvo rešenja o izvršenju.⁹ Na predlog izvršnog poverioca to rešenje donosi javni izvršitelj nadležan za sprovođenje izvršenja, a izvršni poverilac je dužan da u predlogu naznači rok u kome izvršni dužnik treba da uplati novčani iznos na ime troška kome je bio izložen, kao i sredstvo i predmet izvršenja radi naplate tog novčanog potraživanja.

Zakon posebno reguliše i razlikuje predujmljivanje troškova od konačnih troškova koji su bili neophodni za preduzimanje zamenljive radnje. Javni izvršitelj donosi zaključak kojim izvršnog dužnika obavezuje da predujmi troškove postupka i po službenoj dužnosti izvršava taj zaključak. Iako zakonodavac u čl, 361, st. 1 Zakona koristi izraz „može doneti zaključak o predujmljivanju“, mišljenja smo da je javni izvršitelj u obavezi da na predlog izvršnog poverioca donese zaključak o predujmljivanju troškova, jer zbog različitih okolnosti izvršni poverilac možda nije u situaciji da sam prethodno snosi troškove predujmljivanja radnje. Za razliku od situacije kada je izvršni poverilac prethodno sam ili preko drugog lica obavio zamenljivu radnju, pa potom naplaćuje troškove, sada je reč o predujmljivanju potrebnog troška pre preduzimanja radnje. Na predlog izvršnog poverioca, javni izvršitelj nalaže izvršnom dužniku da predujmi potreban iznos za pokriće troškova radnje i ostavlja mu određen rok i istovremeno određuje rok za preduzimanje radnje, s tim što u rok u kome izvršni poverilac može sam preduzeti radnju ili je poveriti drugom licu teče od dana predujmljivanja troškova. Zaključak se sprovodi prema opštim pravilima o izvršenju radi ostvarenja novčanog potraživanja i to pre pravnosnažnosti rešenja o izvršenju, onim sredstvom izvršenja i na onom predmetu koje je naznačio izvršni poverilac u predlogu. To znači da to mogu biti sva sredstva i predmeti koji su dozvoljeni prema zakonu kada je reč o novčanom potraživanju. Ukoliko izvršni poverilac ili drugo lice

---

⁸ M. Nikolić, N. Šarkić, op. cit., 643.

⁹ V. čl. 61 Zakona o izvršenju i obezbeđenju.

kojem je izvršni poverilac poverio preduzimanje radnje ne bi preduzeo radnju u određenom roku izvršni postupak bi se obustavio.

Zakon potpuno opravdano pravi razliku između predujmljenih i konačnih troškova, s obzirom na to da su troškovi određeni kao predujam radi sprovođenja izvršenja i nužni da bi izvršni poverilac ostvario svoje pravo, ali se ne moraju podudarati s konačnim troškovima koji su nastali prilikom preduzimanja radnje. Za određivanje konačnih troškova neophodan je predlog stranke i javni izvršitelj ne donosi odluku po službenoj dužnosti. Odluka se donosi u formi rešenja koje se može pobijati isključivo prigovorom, o kom odlučuje veće od troje sudija nadležnog suda. Konačno utvrđena visina troškova koji su nastali u sprovođenju izvršenja sprovodi se kao novčano potraživanje pošto rešenje o izvršenju postane pravno-snažno. S obzirom na to da je moguće da su troškovi koji su nastali radi preduzimanja radnje viši od predujmljenih troškova, tada bi se zaključkom naložilo izvršnom dužniku da uplati dodatni iznos kako bi se pokrili celokupni troškovi nastali sprovođenjem izvršenja. U suprotnom, ukoliko su predujmljeni troškovi viši od iznosa koji su bili potrebni radi preduzimanja radnje, tada se na predlog izvršnog dužnika njemu vraća, po potrebi i prinudno razlika koja je preostala.¹⁰

RADNJA KOJU MOŽE PREDUZETI SAMO IZVRŠNI DUŽNIK

Imajući u vidu da se izvršenje radi ostvarenja nenovčanog potraživanja radnje koju može izvršiti samo izvršni dužnik sprovodi novčanim kažnjavanjem sasvim je logično i opravdano da je zakonodavac ove vrste izvršenja i u fazi sprovođenja izvršenja stavio u isključivu nadležnost suda. „Radnja koju može izvršiti samo dužnik – nezamenljiva radnja, čini onu radnju koja je vezana za ličnost dužnika, snagom stipulacije iz ugovora (ugovori *intuitu personae*) ili se to zaključuje iz okolnosti odnosno prirode stvari.“¹¹

„Radi se o specifičnoj radnji koja podrazumeva određena lična svojstva izvršnog dužnika, s tim što ovaj pojam treba šire tumačiti i prenositi i na pravna lica (u slučaju privrednog društva ili ustanove kada je reč o vraćanju radnika na rad) i druge slučajeve kada se izvršenje zbog svojih specifičnosti može sprovesti samo obavljanjem radnje od strane izvršnog dužnika ili njegovim određenim ponašanjem. Ako je po izvršnoj ispravi izvršni dužnik dužan da obavi određene radnje, a sud utvrdi da to ne može učiniti niko drugi (nalog naučnom radniku da preda određeni rukopis, majstoru koji je jedini obučen za obavljanje određenih poslova

---

¹⁰ M. Nikolić, N. Šarkić, op. cit., 645–646.

¹¹ B. Starović, op. cit., 559.

na opravci neke stvari), sud će sprovesti izvršenje novčanim kažnjavanjem. To podrazumeva ostavljanje primerenog roka izvršnom dužniku za ispunjenje obaveze i time se pogoduje izvršnom dužniku, s obzirom na to da je on mogao već u roku koji mu je naložen izvršnom ispravom da postupi po nalogu suda iz izvršne isprave. Naime, u izvršnom postupku ostavlja mu se još jedan paricioni rok da izvrši radnju koja mu je naložena. Smatramo da taj rok koji se rešenjem o izvršenju ponovo ostavlja izvršnom dužniku da obavi radnju ne bi smeo biti duži od roka koji mu je ostavljen u izvršnoj ispravi, osim ukoliko postoje specifične okolnosti vezane za konkretan slučaj, koje opravdavaju činjenicu da je izvršnom dužniku potrebno ostaviti i duži rok (navedeno će proceniti sud prilikom odlučivanja o predlogu za izvršenje).¹²

Po proteku roka koji je određen izvršnom dužniku za ispunjenje obaveze, u slučaju neispunjenja, sud će pristupiti novčanom kažnjavanju u skladu s odredbama čl. 131 Zakona i ima mogućnost da, ceneći sve okolnosti konkretnog slučaja, izvršnom dužniku izrekne novčanu kaznu, vodeći računa o značaju radnje koju je izvršni dužnik bio dužan da izvrši u skladu sa izvršnom ispravom.¹³ U slučaju daljeg nepostupanja izvršnog dužnika, izriče se nova novčana kazna u većem iznosu od one koja je bila ranije izrečena, s tim što se ceo postupak novčanog kažnjavanja i naplate novčane kazne može ponavljati sve dok izvršni dužnik ne izvrši svoju obavezu, dakle neograničeni broj puta. Novčana kazna predstavlja vrstu sankcije za izvršnog dužnika i uplaćuje se na poseban račun suda koji je odredio izvršenje i izrekao novčanu kaznu.

Pismena izjava izvršnog poverioca na kojoj je potpis izvršnog poverioca overen smatra se nesumnjivim dokazom o tome da je izvršni dužnik izvršio radnju koja mu je naložena izvršnom ispravom, a takav dokaz predstavlja i zapisnik suda koji potvrđuje da je radnja preduzeta. Po našem mišljenju, iako ga zakon predviđa kao nesumnjiv dokaz, nalaz i mišljenje sudskog veštaka je slabije dokazne snage od prethodno navedenih.

Kada se obavljanje radnje izvršnog dužnika ne svodi samo na njegov voljni momenat, nego zavisi i od još nekih okolnosti koje nisu u zakonu precizirane (naveden je primer stvaranja određenih umetničkih dela, što zavisi od nadahnuća autora), izvršenje se ne sprovodi novčanim kažnjavanjem izvršnog dužnika. Tada postoji pravo na naknadu štete u korist izvršnog poverioca, koje on ostvaruje u posebnom parničnom postupku.¹⁴

---

¹² M. Nikolić, N. Šarkić, op. cit., 647–648.

¹³ V. čl. 131 Zakona o izvršenju i obezbeđenju.

¹⁴ V. odredbe čl. 363, st. 5 Zakona o izvršenju i obezbeđenju.

NEČINJENJE I TRPLJENJE

Nečinjenje i trpljenje spadaju u negativne obligacije. Izvršenje sudskih odluka kojim je predviđeno trpljenje ili nečinjenje sprovodi se novčanim kažnjavanjem izvršnog dužnika. Takva situacija ne obuhvata slučajeve kada sud može sprovesti izvršenje na neki drugi način kada to okolnosti ili situacija dozvoljavaju ili kada su racionalne. „U postupcima izvršenja radi ostvarenja nezamjenjljive radnje, trpljenja i nečinjenja i vraćanja na rad, koji se sprovode uvjetnim izricanjem novčane kazne i njenim izvršenjem ako dužnik ne postupi u skladu sa nalogom suda, predmet izvršenja je neposredno imovina dužnika iz koje će se kazna naplatiti, a posredno njegova osoba, njegova volja na koju se izricanjem novčanih kazni nastoji uticati.“¹⁵

Ukoliko dužnik permanentno ometa izvršnog poverioca u pravu prolaska preko njegove parcele, pri čemu mu je izvršnom ispravom naloženo da izvršnom poveriocu omogući nesmetan prolaz, sud će novčanim kažnjavanjem obezbediti sprovođenje izvršenja. Nelogično i neracionalno je da prilikom svakog prolaska poverioca sud izlaskom na lice mesta omogućava sprovođenje izvršenja.

Treba reći i da je identična situacija i kad roditelj kod koga se nalazi dete neće drugom roditelju da omogući kontakt s detetom, pa će sud izricanjem novčanih kazni obezbediti normalno viđanje deteta prema terminima koji su utvrđeni sudskom odlukom.

Zanimljivo je ovde pomenuti sledeće rešenje koje je postojalo u Zakonu o izvršenju i obezbeđenju Kraljevine Jugoslavije: „Pritvor, kao prinudno sredstvo za ostvarenje nezamenjivih dela, propusta ili trpljenja, izvršuje se u javnoj zgradi odvojeno od prostorija, u kojima se izdržava kazna slobode po krivičnim delima ili vrši istražni zatvor odnosno pritvor zbog takvih dela.“¹⁶ Valja istaći da je pritvor bio ograničenog trajanja (najduže jednu godinu za ostvarenje propusta ili trpljenja).

IZVRŠENJE RADI USPOSTAVLJANJA PREĐAŠNJEG STANJA

Obaveza izvršnog dužnika je da poštuje zabranu koja mu je izrečena izvršnom ispravom (npr. zabranjeno je izvršnom dužniku da nastavi gradnju novog objekta). U toj situaciji će, u slučaju da izvršni dužnik nastavi da gradi, izvršni poverilac biti ovlašćen da predloži izvršenje radi uspostavljanja pređašnjeg stanja, konkretno radi uklanjanja svega onog što je nakon zabrane izrečene izvršnom ispravom na objektu uradio izvršni dužnik. „Pravo poverioca na uspostavu

---

¹⁵ S. Triva, V. Belajac, M. Dika, op. cit., 146.

¹⁶ S. Culja, op. cit., 172.

pređašnjeg stanja odnosi se na promene koje je dužnik stvorio ili izazvao od momenta kada je doneta izvršna isprava.¹⁷ Kada su u pitanju mogućnosti predujmljivanja troškova potrebnih za uspostavljanje pređašnjeg stanja važe pravila koja se primenjuju kod izvršenja radnje koju može preduzeti i drugo lice.

Specifičnost ovog izvršenja je u tome što se prema izvršnom dužniku sprovodi izvršenje, a da ne postoji izvršna isprava koja mu nalaže da uspostavi pređašnje stanje, nego postoji ovlašćenje izvršnog suda da u postupku izvršenja „definiše“ tu obavezu izvršnog dužnika, te potom zaključkom ovlasti izvršnog poverioca da uspostavi pređašnje stanje. To je, u suštini odstupanje od načela formalnog legaliteta,¹⁸ s obzirom na to da je reč o promenama nastalim nakon donošenja izvršne isprave.

Nikako se ne možemo složiti sa normom kojom se zakonodavac odlučio da se o predlogu izvršnog poverioca u slučaju izvršenja radi uspostavljanja pređašnjeg stanja odlučuje zaključkom, a ne rešenjem o izvršenju. Zaključak predstavlja odluku protiv koje nije dozvoljen pravni lek, a mi ne vidimo nijedan razlog da izvršni dužnik bude uskraćen u mogućnosti izjavljivanja pravnog leka jer može isticati razloge koji sprečavaju izvršenje. Ovo, posebno imajući u vidu da navodi i činjenice koje izvršni poverilac iznese u predlogu u ovom slučaju ne moraju odgovarati faktičkom stanju na licu mesta.¹⁹

PONOVNO SMETANJE DRŽAVINE

U praksi su veoma česti slučajevi da se zbog ponašanja i radnji izvršnog dužnika ponavlja identična situacija u vezi s narušavanjem prava izvršnog poverioca. To su gotovo svi slučajevi smetanja državine, zbog čega se zakonodavac opredelio za rešenje da se u slučaju kada je sprovedeno izvršenje ili je izvršni dužnik dobrovoljno ispunio svoju obavezu, a potom nakon izvesnog vremena ponovo učini isto smetanje državine, izvršni poverilac zaštiti od ovakvog ponašanja izvršnog dužnika, kako ne bi morao voditi novi sudski spor, već može da traži izvršenje na osnovu već donete izvršne isprave. Tako se omogućava vraćanje državine, bez obzira na to da li se radi o nezamenljivoj radnji ili se izvršenje može sprovesti i preko drugog lica. Zakon je za podnošenje ponovnog predloga za izvršenje odredio subjektivni rok od 30 dana od dana saznanja za ponovno smetanje i objektivni rok od godinu dana koji se računa od dana ponovljenog smetanja.

---

¹⁷ B. Starović, op. cit., 565.

¹⁸ V. čl. 5 Zakona o izvršenju i obezbeđenju.

¹⁹ M. Nikolić, N. Šarkić, op. cit., 651.

Sud, u ovom slučaju u izvršnom postupku mora utvrditi postojanje izvršne isprave, činjenicu da je sprovedeno izvršenje i na koji je način to učinjeno (prinudnim putem ili dobrovoljnim postupanjem izvršnog dužnika). Postavlja se pitanje da li sud mora sprovoditi dokazni postupak radi utvrđenja da li se radi o ponovno učinjenom smetanju državine ili će sud, samo na predlog izvršnog poverioca da je učinjeno ponovno smetanje državine koje se po opisu datom u predlogu suštinski ne razlikuje od ranijeg, dozvoliti izvršenje. Po našem mišljenju, sud će, ukoliko iz predloga utvrdi da je reč o ponovnom smetanju državine koje se u suštini ne razlikuje od ranijeg, te utvrdi da je predlog stavljen blagovremeno, doneti novo rešenje o izvršenju i naložiti vraćanje stvari u posed, s tim da je pravo izvršnog dužnika da žalbom pobija novo rešenje o izvršenju, ističe razloge i priloži dokaze da nije izvršeno ponovno smetanje državine, odnosno da se novo učinjeno smetanje državine suštinski razlikuje od onog koje je utvrđeno izvršnom ispravom.²⁰

PRAVO NA NAKNADU ŠTETE

U slučaju kada je izvršni poverilac ostvario svoja prava u izvršnom postupku u skladu s odredbama iz dela četvrtog Glave četvrte Zakona o izvršenju i obezbeđenju, on ima pravo da ostvari u posebnoj parnici i pravo na naknadu štete u skladu sa odredbama Zakona o obligacionim odnosima.²¹ Dužan je da dokaže da je zbog činjenja ili nečinjenja izvršnog dužnika pretrpeo običnu štetu ili, možda, i štetu u vidu izmakle dobiti. Ostvarenje ovog prava zavisi od dokazivanja postojanja krivice izvršnog dužnika za štetu koju je eventualno pretrpeo.

ZAKLJUČNO RAZMATRANJE

Navedena glava Zakona o izvršenju i obezbeđenju reguliše heterogena pitanja sprovođenja izvršenja obaveza na činjenje, trpljenje ili nečinjenje, a to su napred nabrojane životne situacije. Zakon predviđa kombinovanu nadležnost suda i javnih izvršitelja, što je po našem mišljenju dobro.

Obaveze koje izriče sud mogu biti pozitivno činjenje (obaveza dužnika da trpi preduzimanje određenih radnji) ili pak uzdržavanje od njih. To su najčešće slučajevi kada je izvršni dužnik obavezan da nešto učini na račun izvršnog poverioca ili izvršnom poveriocu izradi određenu stvar, uključi vodu, uključi električnu energiju,

---

²⁰ *Ibidem*, 652–653.

²¹ *Službeni list SFRJ*, br. 29/78, 39/85, 45/89 – odluka Ustavnog suda Jugoslavije i 51/89, *Službeni list SRJ*, broj 31/93, *Službeni list SCG*, broj 1/03 – Ustavna povelja.

obavi određene poslove u stanu izvršnog poverioca, otkloni kvarove, preda primerak ključa od brave koju je zamenio ili da postavi novu bravu ili sl.

U drugim pak slučajevima postoji obaveza izvršnog dužnika da trpi preduzimanje određenih radnji (npr. pravo prolaska preko placu ili parcele izvršnog dužnika radi neodložnog obavljanja radova za potrebe izvršnog poverioca). Sledeću grupu slučajeva čine obaveze izvršnog dužnika da se uzdrži od određenih radnji i ponovno smetanje državine izvršnog poverioca kao što su: zamena brave ili onemogućavanje izvršnog poverioca da koristi stan, stavljanje prepreka na prelaz kojim se izvršni poverilac koristi do svog placu i drugo ometanje prava izvršnog poverioca.

Sve prethodno navedeno govori da je značaj ovih vrsta izvršenja izuzetan, da su ona u svojoj supstanci veoma specifična i da se umnogome razlikuju od uobičajenih izvršnih postupaka (naplata novčanih potraživanja, predaja i isporuka pokretnih stvari, iseljenje). Ove procedure podrazumevaju itekako kreativnu i posvećenu ulogu kako suda u postupku donošenja rešenja o izvršenju, procenjivanja načina sprovođenja izvršenja i davanja uputstava kroz rešenje o izvršenju javnom izvršitelju. Takođe javni izvršitelji imaju izuzetnu ulogu i značajna ovlašćenja sa aspekta sprovođenja izvršenja posebno imajući u vidu pravila izvršnog prava da se izvršni postupak mora sprovesti u najkraćem mogućem roku sa što je moguće manje troškova. Prilikom sprovođenja izvršenja osim zaštite prava izvršnog poverioca, sud ali pre svega javni izvršitelj moraju voditi računa da se ostvarivanje prava izvršnog poverioca sprovede, obezbedi tako da se na najmanji mogući način ugroze prava izvršnog dužnika ili oštetiti njegova imovina. Jedino uravnotežen odnos između ostvarivanja prava izvršnog poverioca, te prava izvršnog dužnika mogu garantovati valjanu primenu prava u ovoj oblasti.

Prof. Dr. NEBOJŠA ŠARKIĆ
Full Professor, Faculty of Law
University Union, Belgrade

MLADEN NIKOLIĆ
Judge of the Commercial Appellate Court

ENFORCEMENT OF ACTION, OMISSION OR SUFFERANCE

Summary

Part Four of The Law on Enforcement and Security Interest regulates enforcement with the aim of exercising a non-monetary claim. There are the following parts, which are sorted into chapters: court penalties, surrender of movable assets, vacating and surrendering immovable property, enforcement of action, omission or sufferance, enforcement of rulings pertaining to family relations, enforcement

for employee reinstatement, enforcement of decision on partition of jointly owned asset and obtaining statement of will. These are specific ways of conducting enforcement, which stems from very delicate relationships. That is probably the reason why this area of enforcement law is mentioned to a limited extent in our legal theory. The authors chose to analyse the Law's clauses about action, omission or sufferance in this article exactly because they regulate very important rights of natural and legal persons, but also because these clauses are later implied during enforcement of decisions in other very significant cases, such as family cases, employee reinstatement cases and actions in trespass.

Key words: action, omission, sufferance, court, public enforcement officer

Literatura

Culja S., *Građansko procesno pravo Kraljevine Jugoslavije II sveska Vanparnični postupci*, Izdavačko i knjižarsko preduzeće „Geca Kon“, Beograd, 1938.

Nikolić M., Šarkić N., *Komentar Zakona o izvršenju i obezbeđenju*, Službeni glasnik, Beograd, 2021.

Starović B., *Komentar Zakona o izvršnom postupku*, Pravo, Novi Sad, 1991.

Triva S., Bjelajac V., Dika M., *Sudsko izvršno pravo*, Informator, Zagreb, 1980.

PREGLEDNI RAD

SADRŽAJ – TABLE OF CONTENTS

Pravda i pravo

Justice and Law

La Justice et le Droit

SUDSKI POSTUPAK – PRAVDA I PRAVIČNOST – III tom
COURT PROCEEDINGS – JUSTICE AND FAIRNEES – Vol. III

Treća katedra

Third Department

PRAVO NA IMOVINU

RIGHT TO PROPERTY

6. Radni odnosi

Labour Relations

Disciplinska odgovornost zaposlenih u stručnoj službi
Zaštitnika građana

Disciplinary liability of employees in the Protector of
Citizens' Secretariat

– *mr Dragana Petković Anojčić*, doktorand Pravnog fakulteta
Univerziteta u Novom Sadu, viši savetnik u Zaštitniku građana 5

Razumno prilagođavanje procesa i uslova rada
potrebama radnika sa porodičnim dužnostima
na savremenom tržištu rada

Reasonable accommodation of process and working conditions
to the needs of workers with family responsibilities in the
modern workplace

– *Kristina Balnožan*, master prava, sudijski pomoćnik
Osnovnog suda u Pančevu 23

<p>Spor povodom izmena elemenata ugovora o radu The dispute regarding amendments to the elements of the employment contract</p> <p>– <i>Tijana Kovačević</i>, master prava, doktorand Pravnog fakulteta Univerziteta u Beogradu . . . . .</p>	43
<p>Pravda i pravičnost – radno vreme u pravu Evropske unije sa posebnim osvrtom na sudsku praksu Suda pravde Evropske unije</p> <p>Justice and fairness – working time in European Union Law with the special emphasis on the case law of the Court of Justice of the European Union</p> <p>– <i>Mina Kuzminac</i>, saradnik van radnog odnosa na Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu . . . . .</p>	63
7. Banke i bankarski poslovi	
<i>Banks and Banking Affairs</i>	
<p>Nastavak dominacije američkog dolara kao rezervne valute i implikacije za finansijska tržišta</p> <p>Continuation of American dollar domination as a reserve currency and implications for financial markets</p> <p>– <i>prof. dr Đorđe Đukić</i>, redovni profesor Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Beogradu . . . . .</p>	85
<p>Bankoosiguranje – model saradnje banaka i osiguravajućih društava na finansijskom tržištu</p> <p>Bank insurance – a model of bank and insurance companies cooperation in the financial market</p> <p>– <i>prof. dr Mirjana Knežević</i>, redovni profesor Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Kragujevcu . . . . .</p>	95
<p>Značaj ponude i potpune informisanosti u predugovornoj fazi zaključenja ugovora o kreditu</p> <p>The importance of the offer and to be fully informed in the pre-contractual phase of conclusion of a loan agreement</p> <p>– <i>mr Predrag Knežević</i>, advokat iz Beograda; <i>Nataša Stoiljković Pucar</i>, advokat iz Beograda . . . . .</p>	111

PRAVO NA INTELEKTUALNU TVOREVINU
RIGHT TO INTELLECTUAL CREATION

1. Prava intelektualne svojine

Intellectual Property Law

- Tužbe u postupcima građanskopravne zaštite prava na industrijski dizajn
Lawsuits in design law infringement proceedings
- *Nikola Milosavljević*, master prava, asistent Pravnog fakulteta
Univerziteta u Kragujevcu 125
- Pronalazačka svedočanstva kao oblik zaštite pronalazaka
Inventor's certificates as a form of protection of inventions
- *dr Snežana Šarboh*, Zavod za intelektualnu svojinu, Beograd;
Saša Zdravković, Zavod za intelektualnu svojinu, Beograd 143
- Pravo autora na posebnu naknadu – opšti okvir u pravu EU,
komparativni pregled i stanje u Republici Srbiji
Author's right to fair compensation for private copying
- general framework in EU law, comparative legal overview
and the situation in the Republic of Serbia
- *dr Uroš Ćemalović*, viši naučni saradnik Instituta za evropske studije;
Pavle Pavičić, šef Službe za međunarodne pravne poslove,
Sokoj – Organizacija muzičkih autora Srbije 157

2. Pravo informaciono komunikacionih tehnologija

Information and Communications Technology Law

- Legal obligations and liability in a ransomware attack
Obaveze i odgovornost za rensomver napad
- *dr Đorđe Krivokapić*, vanredni profesor, Fakultet organizacionih
nauka Univerzitet u Beogradu, Univerzitet Masarik, Brno;
Andrea Nikolić, asistent, Fakultet organizacionih nauka,
Univerzitet u Beogradu 173
- Uvođenje indeksa razvoja elektronske uprave jedinica lokalne samouprave
Introducing the development index of electronic government units
of local self-government units
- *Svetlana Jovanović*, stručni saradnik Fakulteta organizacionih nauka
Univerziteta u Beogradu 197

Pitanje utvrđivanja identiteta registranata naziva internet domena u svetlu važećih propisa o zaštiti podataka o ličnosti Internet domain registrants' identity determination in light of current data protection legal framework	
– <i>dr Dejan Đukić</i> , direktor Fondacije „Registar nacionalnog internet domena Srbije“; <i>Dragan Milić</i> , advokat iz Beograda	215

Peta katedra
Fifth Department

PRAVO NA PRAVDU
RIGHT TO JUSTICE

1. Sud u koneksitetu pravde

Court in Connexity of Justice

Operacionalizacija prava na slobodu izražavanja u parničnom postupku Operationalization of the right to freedom of expression in civil proceedings	
– <i>prof. dr Gordana Stanković</i> , redovni profesor Pravnog fakulteta Univerziteta u Nišu, u penziji	235
Sloboda izražavanja u sudskim postupcima Freedom of expression in court proceedings	
– <i>dr Biljana Lepotić</i> , sudija Višeg suda u Novom Sadu	251
Strateški postupci protiv učešća javnosti Strategic litigation against public participation	
– <i>prof. dr Ranka Račić</i> , redovni profesor Pravnog fakulteta Univerziteta Istočno Sarajevo; <i>dr Dženana Radončić</i> , docent Pravnog fakulteta Univerziteta u Zenici	261
Koncept predstavničke parnice anglosaksonskog prava – potreba razumevanja kolektivne tužbe kao preduslov za uspešnu pravnu transplantaciju The concept of representative litigation under anglo-saxon law – the need to understand a class action as a prerequisite for successful legal transplantation	
– <i>dr Jovana T. Veličković</i> , advokat u Beogradu	277

Pravo na poštovanje doma i njegova zaštita (sa posebnim osvrtom na parnični postupak i praksu sudova u Republici Srbiji) The right to respect for home and its protection (with special reference to litigation procedure and court practice in the Republic of Serbia)	
– <i>prof. dr Dušica Palačković</i> , redovni profesor Pravnog fakulteta Univerziteta u Kragujevcu, u penziji; <i>dr Sanda Ćorac</i> , docent Pravnog fakulteta Univerziteta u Kragujevcu	295
Od spora preko parnice i sudskog postupka do pravde i pravičnosti (Path) from dispute through litigation and court procedure to justice and fairness	
– <i>Vladimir M. Vrhovšek</i> , sudija Višeg suda u Beogradu; <i>prof. dr Vladimir V. Kozar</i> , profesor Pravnog fakulteta za privredu i pravosuđe u Novom Sadu	313
Komparativna usporedba hrvatskog i srpskog izvanparničnog uređenja Comparative approach to the Croatian and Serbian non-contentious systems	
– <i>prof. dr Aleksandra Maganić</i> , redovni profesor Pravnog fakulteta Univerziteta u Zagrebu	327
Izvršenje činjenja, nečinjenja ili trpljenja Enforcement of action, omission or sufferance	
– <i>prof. dr Nebojša Šarkić</i> , profesor Pravnog fakulteta Univerziteta Union, Beograd; <i>Mladen Nikolić</i> , sudija Privrednog apelacionog suda	347
Disciplinska odgovornost sudija Disciplinary responsibility of judges	
– <i>prof. dr Nikola Bodiroga</i> , redovni profesor Pravnog fakulteta Univerziteta u Beogradu	359

2. Međunarodni odnosi i pravda

International Relations and Justice

a) Međunarodno pravo

International law

Ponovo o legalnosti humanitarne intervencije

Legality of humanitarian intervention, revisited

– <i>prof. dr Rodoljub Etinski</i> , redovni profesor Pravnog fakulteta Univerziteta u Novom Sadu u penziji	379
---	-----

O ratu, pravu i zloupotrebi genocida: privremene mere u ukrajinsko-ruskom sporu pred Međunarodnim sudom pravde On war, law and abuse of genocide: provisional measures in the case between Ukraine and Russia before the International Court of Justice – <i>prof. dr Sanja Đajić</i> , redovni profesor Pravnog fakulteta Univerziteta u Novom Sadu	399
Pravo na abortus kao pravo na privatnost i (ili) pitanje ostvarenja rodne jednakosti? The right to abortion as a right to privacy and/or a question of achieving gender equality? – <i>prof. dr Ivana Krstić</i> , redovni profesor Pravnog fakulteta Univerziteta u Beogradu	421
Međunarodnopravne dileme o upotrebi sile u savremenim međunarodnim odnosima International legal dilemma on the use of force in contemporary international relations – <i>dr Duško Dimitrijević</i> , naučni savetnik u Institutu za međunarodnu politiku i privredu, Beograd	443
Međunarodnopravni standardi nezavisnosti sudstva sa posebnim osvrtom na ulogu medija u njihovoj zaštiti International standards of judicial independence with special reference to the role of the media in their protection – <i>Dejan Milovanović</i> , sudija Prvog osnovnog suda u Beogradu, doktorand Pravnog fakulteta Univerziteta u Beogradu	467
<i>b) Pravo Evropske unije</i> <i>European Union Law</i>	
Neuhvatljive posledice dejstva EU direktiva Elusive consequences of the effects of EU directives – <i>dr Jelena Vukadinović Marković</i> , naučni saradnik Instituta za uporedno pravo u Beogradu; <i>akademik prof. dr Radovan Vukadinović</i> , redovni profesor Univeziteta u Kragujevcu, u penziji	481
Inicijative za stvaranje Evropske političke zajednice – od pedesetih godina 20. veka do danas Initiatives for the creation of the European Political Community – from the 1950s to the present – <i>prof. dr Jelena Čeranić Perišić</i> , naučni savetnik, Institut za uporedno pravo, Beograd.	499

Seeking justice and fairness in competition law: the regulation of digital platforms in the European Union

U potrazi za pravdom i pravičnošću u pravu konkurencije: regulativa digitalnih platformi u pravu Evropske unije

– *Andrea Piletta Massaro*, naučni saradnik Univerziteta u Torinu 515

Šesta katedra
Sixth Department

PRAVO NA PRAVNU DRŽAVU
RIGHT TO A STATE RULED BY LAW

a) Pravna država – teorijska i praktična iskustva
State Ruled by Law - Theory and Practical Experience

Teorija tumačenja prava Gligorija Geršića
Gligorije Geršić's theory of legal interpretation

– *prof. dr Saša Bovan*, redovni profesor Pravnog fakulteta
Univerziteta u Beogradu 537

Pravičnost kao pravna vrednost
Equity as a legal value

– *akademik prof. dr Vlado Kambovski*, Makedonska akademija
nauka i umetnosti 551

b) Pravna država – ustavno-pravna pitanja
State Ruled by Law – Constitutional Law Issues

The effect of the decision of the European Court of Human Rights in the case of *Mesutoğlu v. Turkey* on the time limit to file a lawsuit within the framework of the right to access to the court

Uticaj presude Evropskog suda za ljudska prava u slučaju *Mesutoğlu* protiv Turske na rok za podnošenje tužbe u okviru prava na pristup sudu

– *prof. dr Zehra Odyakmaz*, redovni profesor Pravnog fakulteta Univerziteta Mevlâna; *Kerim Azak*, istraživač saradnik Univerziteta u Ankari 571

Sudska vlast u Srbiji – „novo poglavlje“? The judicial power in Serbia – “A new chapter”? – <i>prof. dr Vladan Petrov</i> , redovni profesor Pravnog fakulteta Univerziteta u Beogradu i sudija Ustavnog suda Srbije	589
Izbor i imenovanje sudija Ustavnog suda u Republici Srbiji Prilog teorijskom određenju pravne prirode postupka, uslova i akata The election and appointment of the Constitutional Court judges in the Republic of Serbia Contribution to the theoretical determination of the procedure, conditions’ and acts’ legal nature – <i>dr Vladimir Đurić</i> , viši naučni saradnik, Instituta za uporedno pravo u Beogradu	607
Pravosuđe i promena Ustava Judiciary and the change of the Constitution – <i>dr Mijodrag Radojević</i> , naučni saradnik Instituta za političke studije	625
Pravni karakter osporenog akta iz izvršnog postupka kao pretpostavka za izjavljivanje ustavne žalbe Legal nature of the disputed act from executive procedure as a presumption for filing a constitutional complaint – <i>Besfort Ramadani</i> , master prava, Savetnik Ustavnog suda Republike Srbije	645
Lokalna demokratija u svetlosti donošenja novog Zakona o referendumu i narodnoj inicijativi Local democracy in the light of the adoption of the new Law on referendum and people’s initiative – <i>dr Marko Stanković</i> , vanredni profesor Pravnog fakulteta Univerziteta u Beogradu	657
Verifikacija poslaničkog mandata od strane predsednika tzv. tehničke Vlade – iznuđena neustavnost? Verification of the mp’s mandate and the so called „technical government“ – unavoidable unconstitutionality? – <i>dr Miroslav Đorđević</i> , naučni saradnik Instituta za uporedno pravo u Beogradu, docent Pravnog departmana Državnog univerziteta u Novom Pazaru	669

Teze i antiteze ustavnih amandmana u oblasti pravosuđa	
Thesis and antithesis of constitutional amendments on the judiciary	
– <i>Aleksa Nikolić</i> , asistent Pravnog fakulteta Univerziteta u Beogradu . . .	681
Referendumsko pitanje – standardi Venecijanske komisije i mogućnosti kontrole	
Referendum question – standards of the Venice Commission and possibilities of control	
– <i>Aleksandar Cvetković</i> , saradnik u nastavi Pravnog fakulteta Univerziteta u Beogradu	697

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

340.114(082)

347.9(082)

342.22(082)

347.77/.78(082)

КОПАОНИЧКА школа природног права Слободан Перовић (35 ; 2022 ; Копаоник)

Sudski postupak – pravda i pravičnost : zbornik radova 35. susreta Kopaoničke škole prirodnog prava - Slobodan Perović, Kopaonik, 13. – 17. decembar 2022 : međunarodna naučna konferencija. Tom 3 = Court proceedings – justice and fairness : collection of papers from the 35th Meeting of Kopaonik school of natural law - Slobodan Perović, Kopaonik, 13 - 17 December 2022 : international scientific conference. Vol. 3 / [glavni i odgovorni urednik, editor in chief Jelena S. Perović Vujačić]. - Beograd : Kopaonička škola prirodnog prava - Slobodan Perović, 2022 (Novi Sad : Futura). - 727 str. ; 24 cm

Na vrhu nasl. str.: Universitas Iuris naturalis Copaonici. - Tiraž 500. - Napomene i bibliografske reference uz tekst. - Bibliografija uz svaki rad. - Summaries ; Rezimei.

ISBN 978-86-81956-14-4

ISBN 978-86-81956-11-3 (za izdavačku celinu)

а) Судски поступак -- Зборници б) Правда -- Зборници в) Правна држава -- Зборници
г) Интелектуална својина -- Зборници

COBISS.SR-ID 80136457

**KOPAONIČKA ŠKOLA
PRIRODNOG PRAVA
SLOBODAN PEROVIĆ**

Universitas Iuris
Naturalis Copaonici